

ZAKON

O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se besplatna pravna pomoć za građane kao njene korisnike i načini njenog ostvarivanja i pružanja.

Ovaj zakon primenjuje se na korisnike besplatne pravne pomoći koji pravo na besplatnu pravnu pomoć nisu ostvarili prema drugim zakonima.

Cilj zakona

Član 2.

Cilj ovog zakona je da se svakom licu omogući delotvoran i jednak pristup pravdi.

Pojam besplatne pravne pomoći

Član 3.

Besplatna pravna pomoć je pravna pomoć koju korisnik ostvaruje bez naknade saglasno odredbama ovog zakona.

Besplatna pravna pomoć ostvaruje se putem besplatne pravne pomoći u užem smislu, besplatne pravne podrške i besplatne pravne pomoći u prekograničnim sporovima.

Besplatna pravna pomoć u užem smislu označava se u daljem tekstu ovog zakona samo kao „besplatna pravna pomoć”.

Uslovi za pružanje besplatne pravne pomoći

Član 4.

Besplatna pravna pomoć može da se pruži državljaninu Republike Srbije, licu bez državljanstva, stranom državljaninu sa stalnim nastanjenjem u Republici Srbiji i drugom licu koje ima pravo na besplatnu pravnu pomoć prema drugom zakonu ili potvrđenom međunarodnom ugovoru, ako:

1) ispunjava uslove da bude korisnik prava na novčanu socijalnu pomoć saglasno zakonu kojim se uređuje socijalna zaštita ili korisnik prava na dečiji dodatak saglasno zakonu kojim se uređuje finansijska podrška porodici sa decom, kao i članovima njegove porodice odnosno zajedničkog domaćinstva, čiji je krug određen ovim zakonima;

2) ne ispunjava uslove da bude korisnik prava na novčanu socijalnu pomoć ili na dečiji dodatak, ali bi zbog plaćanja pravne pomoći iz sopstvenih prihoda u konkretnoj pravnoj stvari ispunilo uslove da postane korisnik prava na novčanu socijalnu pomoć ili na dečiji dodatak.

Članom porodice, odnosno zajedničkog domaćinstva lica iz stava 1. ovog člana ne smatra se lice protiv kojeg tražilac besplatne pravne pomoći pokreće postupak zaštite od nasilja u porodici ili drugi postupak zaštite. Prihodi i imovina lica protiv kojeg se pokreće postupak zaštite ne utiču na pravo tražioca da ostvari pravo na besplatnu pravnu pomoć, ako on ispunjava uslove propisane stavom 1. ovog člana.

Državljaninu Republike Srbije, licu bez državljanstva, stranom državljaninu sa stalnim nastanjenjem u Republici Srbiji i drugom licu koje ima pravo na besplatnu pravnu pomoć prema drugom zakonu ili potvrđenom međunarodnom ugovoru besplatna pravna pomoć može da se pruži i ako je reč o:

- 1) detetu o čijem se pravu, obavezi ili interesu zasnovanom na zakonu odlučuje u postupku pred sudom, drugim državnim organom odnosno organom javne vlasti;
- 2) licu prema kome se izvršava mera bezbednosti obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi ili zaštitna mera obaveznog psihijatrijskog lečenja;
- 3) licu prema kome se vodi postupak delimičnog ili potpunog lišenja ili vraćanja poslovne sposobnosti;
- 4) licu koje ostvaruje pravnu zaštitu od nasilja u porodici;
- 5) licu koje ostvaruje pravnu zaštitu od torture, nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja ili trgovine ljudima;
- 6) licu koje traži azil u Republici Srbiji;
- 7) izbeglici, licu pod supsidijarnom zaštitom ili interno raseljenom licu;
- 8) osobi sa invaliditetom;
- 9) detetu koje je zaštićeno uslugom smeštaja u sistemu socijalne zaštite;
- 10) deci i mladima kojima je prestala usluga socijalnog smeštaja do navršene 26 godine života;
- 11) odraslim i starim licima koja su bez sopstvenog pristanka smeštena u ustanovu socijalne zaštite;
- 12) licu koje ostvaruje pravo na utvrđivanje vremena i mesta rođenja saglasno zakonu kojim se uređuje vanparnični postupak;
- 13) licu koje je pogođeno postupkom prinudnog iseljenja i preseljenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stanovanje.

Pojam organa javne vlasti

Član 5.

Organ javne vlasti jeste državni organ, organ autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave i organizacija kojoj su poverena javna ovlašćenja.

Oblici besplatne pravne pomoći

Član 6.

Besplatna pravna pomoć sastoji se od pružanja pravnih saveta, sastavljanja podnesaka, zastupanja i odbrane.

Pružanje pravnog saveta je detaljno objašnjenje o načinu i mogućnosti rešavanja konkretne pravne stvari pred sudom, drugim državnim organom, odnosno organom javne vlasti ili u postupku mirnog rešavanja spora, a koje se odnosi na pravo, obavezu ili interes korisnika besplatne pravne pomoći zasnovan na zakonu.

Sastavljanje podneska je izrada pismena kojim se pokreće postupak pred sudom, drugim državnim organom, odnosno organom javne vlasti ili koje se podnosi tokom već pokrenutog postupka (sastavljanje tužbe, zahteva, predloga, molbe, pritužbe, prigovora, podnesaka, žalbe i drugog pravnog sredstva).

Zastupanje je svaka pravna radnja koju na osnovu ovlašćenja za zastupanje punomoćnik preduzima u ime i za račun korisnika besplatne pravne pomoći u postupku pred sudom, drugim državnim organom, organom javne vlasti ili u postupku mirnog rešavanja spora.

Odbrana je zastupanje osumnjičenog, okrivljenog ili optuženog u predistražnom, istražnom i krivičnom postupku, koji se vodi zbog sumnje da je izvršeno krivično delo za koje nije predviđena obavezna odbrana i zastupanje u prekršajnom postupku koji se vodi zbog sumnje da je izvršen prekršaj za koji je predviđena kazna zatvora.

Slučajevi kada nije dozvoljena besplatna pravna pomoć

Član 7.

Pružanje besplatne pravne pomoći, iako lice ispunjava uslove za pružanje besplatne pravne pomoći (član 4), nije dozvoljeno u:

- 1) privrednim sporovima;
- 2) postupku registracije pravnih lica;
- 3) postupku naknade štete za povredu časti i ugleda;
- 4) postupku pred prekršajnim sudom, ako za prekršaj nije zaprečena kazna zatvora;
- 5) postupku u kome bi vrednost spora bila u očiglednoj i značajnoj nesrazmeri s troškovima postupka;
- 6) postupku u kome je očigledno da tražilac besplatne pravne pomoći nema izgleda na uspeh, posebno ako se njegova očekivanja ne zasnivaju na činjenicama i dokazima koje je predočio ili su ona suprotna pozitivnim propisima, javnom poretku i dobrim običajima;
- 7) slučaju da postoji očigledan pokušaj da se zloupotrebi pravo na besplatnu pravnu pomoć ili neko drugo pravo.

Pružalac, tražilac i korisnik besplatne pravne pomoći

Član 8.

Pružalac besplatne pravne pomoći je lice koje je ovim zakonom ovlašćeno da pruža besplatnu pravnu pomoć i koje je prema ovom zakonu upisano u registar (član 16. st. 1. i 3 – u daljem tekstu: pružalac).

Tražilac besplatne pravne pomoći je lice koje podnosi zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: tražilac).

Korisnik besplatne pravne pomoći je lice koje je ostvarilo pravo na besplatnu pravnu pomoć i kome se ona pruža (u daljem tekstu: korisnik).

Pružaoци

Član 9.

Besplatnu pravnu pomoć pružaju advokatura i službe pravne pomoći u jedinicama lokalne samouprave.

Udruženja mogu pružati besplatnu pravnu pomoć samo na osnovu odredbi zakona koji uređuju pravo azila i zabranu diskriminacije.

Besplatnu pravnu pomoć u ime udruženja pružaju advokati.

Besplatnu pravnu pomoć u službi pravne pomoći u jedinici lokalne samouprave ili u ime udruženja mogu pružati diplomirani pravници, samo u okviru

ovlašćenja koja su diplomiranim pravnicima određena zakonom kojim se uređuje odgovarajući postupak.

Pružaoци besplatne pravne pomoći, a udruženja u okviru ciljeva zbog kojih su osnovana, mogu da pružaju opšte pravne informacije i popunjavaju formulare, kao oblike besplatne pravne podrške.

Jedinica lokalne samouprave može organizovati zajedničku službu besplatne pravne pomoći sa drugim pružaocem, u okviru ovlašćenja koja su tim pružiocima poverena ovim zakonom, ali ne može na njega preneti pružanje besplatne pravne pomoći u potpunosti.

Osnovna načela pružanja besplatne pravne pomoći

Član 10.

Besplatna pravna pomoć zasniva se na:

- 1) jednakoj dostupnosti prava na besplatnu pravnu pomoć, bez diskriminacije pružaoca, tražioca i korisnika, i omogućavanju pristupa objektima u kojima se pruža besplatna pravna pomoć;
- 2) očuvanju integriteta postupka u okviru kojeg se pruža besplatna pravna pomoć;
- 3) savesnom, profesionalnom i nezavisnom postupanju pružaoca i poštovanju dostojanstva pružaoca, tražioca i korisnika;
- 4) usmerenosti na stvarne potrebe korisnika i praćenje njegovih potreba;
- 5) podsticanju razvoja opšteg pravnog informisanja i savetovanja o korišćenju prava na besplatnu pravnu pomoć;
- 6) podsticanju na mirno rešavanje sporova;
- 7) delotvornosti, ekonomičnosti i održivosti pružanja besplatne pravne pomoći;
- 8) korišćenju i poboljšanju postojećih profesionalnih potencijala za pružanje besplatne pravne pomoći;
- 9) podsticanju saradnje između pružalaca;
- 10) zaštiti podataka o ličnosti;
- 11) javnosti rada (upravljanja, rukovođenja, odlučivanja) na pružanju besplatne pravne pomoći;
- 12) kontroli i poboljšanju kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći i praćenju načina i ishoda pružene besplatne pravne pomoći.

Oblici besplatne pravne podrške

Član 11.

Besplatna pravna podrška sastoji se od pružanja opšte pravne informacije, popunjavanja formulara, sastavljanja javnobeležničke isprave i posredovanja u rešavanju sporova.

Opšta pravna informacija jeste informacija o uređenju neke pravne oblasti, pravnom položaju korisnika u konkretnoj pravnoj stvari, subjektu i načinu odlučivanja o pojedinačnom pravu, obavezi ili interesu zasnovanom na zakonu, pred sudom ili drugim državnim organom odnosno organom javne vlasti, o pravilima i o visini troškova postupka koji se ne odnose na postupak pred sudom u konkretnoj pravnoj stvari, mogućnosti mirnog rešenja spora, načinu izvršenja odluke, o razlozima i uslovima za pokretanje upravnog postupka i postupka koji se pokreće ustavom

žalbom i o uslovima i postupku ostvarivanja prava na besplatnu pravnu podršku.

Popunjavanje formulara je pomoć u unošenju podataka o korisniku, koje popunjava pružalac, a potpisuje korisnik.

Posredovanje u rešavanju sporova je svaka radnja koju, prema zakonu kojim se uređuje posredovanje u rešavanju sporova, preuzima posrednik.

Sastavljanje javnobeležničke isprave je sastavljanje javnobeležničkih zapisa i javnobeležničkih zapisnika.

Pružaoци besplatne pravne podrške

Član 12.

Pružaoци besplatne pravne podrške jesu javni beležnici, posrednici i pravni fakulteti.

Javni beležnici sastavljaju javnobeležničke isprave u okviru ovlašćenja određenih zakonom kojim se uređuje javno beležništvo.

Posrednici posreduju u rešavanju sporova u okviru ovlašćenja određenih zakonom.

Pravni fakulteti pružaju opšte pravne informacije i popunjavaju formulare.

Pružaoци besplatne pravne podrške ne smeju da pružaju besplatnu pravnu pomoć.

Dostupnost besplatne pravne pomoći i podrške

Član 13.

Opšta pravna informacija, popunjavanje formulara, kao i besplatna pravna pomoć koju saglasno ovom zakonu pružaju udruženja (član 9. stav 2), mogu se pružati i licima koja ne ispunjavaju uslove određene ovim zakonom (član 4).

Besplatna pravna pomoć koju pružaju advokati i službe pravne pomoći u jedinicama lokalne samouprave, sastavljanje javnobeležničke isprave i posredovanje u rešavanju sporova pružaju se samo licima koja ispunjavaju uslove određene ovim zakonom (član 4).

Odobranje

Član 14.

Besplatna pravna pomoć koju pružaju advokati, izuzev pravnog saveta, kao i sastavljanje javnobeležničkih isprava i posredovanje u rešavanju sporova pružaju se samo tražiocima kojima se to odobri (član 33).

Primena odredaba ovog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći na besplatnu pravnu podršku

Član 15.

Odredbe ovog zakona o uslovima za pružanje besplatne pravne pomoći (član 4), o pojmu organa javne vlasti (član 5), slučajevima kada nije dozvoljena besplatna pravna pomoć (član 7), o pružaoци i korisniku besplatne pravne pomoći (član 8. st. 1. i 3), o osnovnim načelima pružanja besplatne pravne pomoći (član 10), o savesnom i profesionalnom postupanju (član 20), odsustvu obaveze pružanja besplatne pravne pomoći, izuzev ako je besplatna pravna pomoć odobrena protivno ovom zakonu (čl. 21. stav 1. tač. 1-3. i član 21. stav 2), o zaštiti podataka (član 23), o organizaciji rada (član 24), o sadržini pritužbe (član 37), o nadzoru nad sprovođenjem ovog zakona (član 53) i o kontroli kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći (član 54), primenjuju se i na pružanje besplatne pravne podrške.

Odredbe ovog zakona o tražiocu besplatne pravne pomoći (član 8. stav 2), o odbijanju pružanja besplatne pravne pomoći ako je besplatna pravna pomoć odobrena protivno ovom zakonu (član 21. stav 1. tačka 4) i o postupku za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć (čl. 27-38), o besplatnoj pravnoj pomoći u prekograničnom sporu (čl. 44-52), primenjuju se i na sastavljanje javnobeležničke isprave i posredovanje u rešavanju sporova.

II. REGISTAR PRUŽALACA

Član 16.

Pružaoци se upisuju u Registar pružalaca besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: Registar), u okviru koga se vodi posebna evidencija pružalaca besplatne pravne pomoći i evidencija pružalaca besplatne pravne podrške.

Registar vodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: ministarstvo), kao jedinstvenu javnu elektronsku bazu podataka.

Advokati koji pružaju besplatnu pravnu pomoć upisuju se na listu advokata koju sačinjava i ministarstvu dostavlja Advokatska komora Srbije i sastavni je deo registra.

Način upisa u Registar i vođenje Registra bliže propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: ministar).

Predmet registrovanja

Član 17.

U Registar se upisuju podaci o:

- 1) advokatu i javnom beležniku – lično ime, adresa kancelarije, broj telefona i adresa elektronske pošte ako postoji;
- 2) posredniku i udruženju – podaci koji se upisuju u Registar posrednika i Registar udruženja, a o licu koje pruža besplatnu pravnu pomoć u udruženju – lično ime, broj telefona i adresa elektronske pošte ako postoji;
- 3) licu koje pruža besplatnu pravnu pomoć u službi za pravnu pomoć jedinice lokalne samouprave – lično ime, broj telefona, adresa elektronske pošte ako postoji i naziv jedinice lokalne samouprave;
- 4) licu koje pruža besplatnu pravnu podršku na pravnom fakultetu i o odgovornom licu pravnog fakulteta – lično ime, broj telefona i adresa elektronske pošte ako postoji, kao i naziv pravnog fakulteta;
- 5) obliku besplatne pravne pomoći (član 6) i obliku besplatne pravne podrške (član 11) koju je pružalac ovlašćen da pruža;
- 6) posebnoj stručnoj kvalifikaciji pružaoca ili lica koje pruža besplatnu pravnu pomoć ili besplatnu pravnu podršku kod pružaoca.

Na zahtev pružaoca, u Registar se upisuju i podaci o posebnostima pružanja opštih pravnih informacija (telefonom, elektronskom poštom i sl.).

Ako je jedinica lokalne samouprave organizovala zajedničku službu besplatne pravne pomoći sa drugim pružaocem, podaci o zajedničkoj službi upisuju se uz podatke o svakom pružaocu.

Promena podataka

Član 18.

Promena podataka koji su upisani u Registar prijavljuje se ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastanka promene.

Brisanje iz Registra

Član 19.

Ministarstvo briše pružaoca iz Registra, ako je:

- 1) zahtevao brisanje iz Registra;
- 2) pružalac koji je fizičko lice preminuo ili je izbrisan iz imenika advokata, imenika javnih beležnika ili Registra posrednika;
- 3) pružalac koji je pravno lice prestao da postoji;
- 4) protiv pružaoca doneto rešenje o brisanju iz Registra zbog nezakonitog sprovođenja ovog zakona ili rešenje kojim je utvrđeno nesavesno ili neprofesionalno pružanje besplatne pravne pomoći, odnosno besplatne pravne podrške.

Rešenje o brisanju iz Registra je konačno u upravnom postupku.

Posle brisanja pružaoca iz Registra, korisniku se određuje drugi pružalac saglasno ovom zakonu, bez novog zahteva za odobravanje besplatne pravne pomoći od advokata ili za sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju sporova.

III. OBAVEZE PRUŽALACA

Savesno i profesionalno postupanje

Član 20.

Pružalac je dužan da besplatnu pravnu pomoć pruža samostalno, savesno i profesionalno i saglasno osnovanim interesima korisnika.

Pružalac je dužan da blagovremeno i delotvorno pruža besplatnu pravnu pomoć.

Pružalac ne sme da traži, niti da od korisnika primi naknadu za pružanje besplatne pravne pomoći.

Odsustvo obaveze pružanja besplatne pravne pomoći

Član 21.

Pružalac nije dužan da pruži besplatnu pravnu pomoć korisniku:

- 1) koji uslovljava pružanje besplatne pravne pomoći krajnjim ishodom ili uspehom u postupku;
- 2) koji se prema pružaocu ne ponaša u granicama zakona;
- 3) ako postoji sukob interesa između korisnika i pružaoca ili lica koje radi na pružanju besplatne pravne pomoći kod pružaoca, saglasno zakonu kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa;
- 4) ako je besplatna pravna pomoć odobrena suprotno ovom zakonu.

Pružalac koji odbije pružanje besplatne pravne pomoći o tome odmah obaveštava korisnika i organ koji odobrava pravnu pomoć (član 27).

Evidencija i redovni izveštaj

Član 22.

Pružalac vodi evidenciju o pruženoj besplatnoj pravnoj pomoći, odnosno besplatnoj pravnoj podršci, koja sadrži lično ime svakog korisnika kome je pružio besplatnu pravnu pomoć, odnosno besplatnu pravnu podršku i oblik pružene besplatne pravne pomoći (član 6), odnosno besplatne pravne podrške (član 11).

Pružalac o tome podnosi ministarstvu redovan godišnji izveštaj do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.

Način vođenja evidencije propisuje ministar.

Zaštita podataka

Član 23.

Pružalac čuva kao poverljive podatke do kojih je došao pružanjem besplatne pravne pomoći, posebno o korisniku, predmetu i postupku.

Smatra se da pružalac nesavesno i neprofesionalno postupa ako koristi poverljive podatke na sopstvenu ili tuđu korist ili na štetu korisnika.

Podaci o korisniku štite se saglasno zakonu kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Organizacija rada

Član 24.

Pružalac samostalno organizuje rad na pružanju besplatne pravne pomoći.

Pružalac omogućava korisnicima pristup informacijama o organizaciji rada na pružanju besplatne pravne pomoći.

Nije dozvoljeno širenje informacija u obliku oglasnih poruka o tome kako je organizovan rad na pružanju besplatne pravne pomoći.

Usvajanje kodeksa profesionalne etike

Član 25.

Pružaoци besplatne pravne pomoći, izuzev advokata, i pružaoци besplatne pravne podrške dužni su da usvoje kodeks profesionalne etike o pružanju besplatne pravne pomoći, odnosno besplatne pravne podrške.

Posebne obaveze državnih organa, organa javne vlasti i jedinice lokalne samouprave

Član 26.

Državni organi i drugi organi javne vlasti koji odlučuju o pravima, obavezama ili interesima zasnovanim na zakonu, dužni su da organizuju službu besplatne pravne podrške, koja pruža opšte pravne informacije u okviru njihove nadležnosti.

Podaci o licima koji pružaju opšte pravne informacije u državnim organima i drugim organima javne vlasti ne upisuju se u Registar (član 16), a pružanje opštih pravnih informacija (stav 1. ovog člana) finansira se iz budžeta predviđenog za njihovu redovnu delatnost.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da obrazuje službu pravne pomoći koja pruža besplatnu pravnu pomoć.

IV. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ

Zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći

Član 27.

Zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći podnosi se organu opštinske uprave ili gradske uprave ili uprave grada Beograda (u daljem tekstu: organ uprave), nadležnom prema mestu prebivališta ili boravišta podnosioca zahteva ili mestu pružanja besplatne pravne pomoći.

Zahtev se podnosi pismeno ili usmeno na zapisnik ili elektronskim putem, u skladu sa zakonom.

Zahtev se može podneti i preko zakonskog zastupnika, punomoćnika ili lica koje podnosilac zahteva odredi, s tim što se uz zahtev prilaže i dokaz o vršenju prava zakonskog zastupanja, odnosno punomoćje.

Na zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći ne plaća se taksa.

Na postupanje organa u postupku ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć primenjuje se zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Sadržina zahteva

Član 28.

Zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći sadrži:

- 1) lično ime, prebivalište ili boravište podnosioca zahteva i broj telefona ako postoji;
- 2) opis problema zbog koga se traži besplatna pravna pomoć i dokumenta o opisanom problemu, ako podnosilac zahteva njima raspolaže.

Podnosilac zahteva uz zahtev može podneti ispravu, pravnosnažnu odluku državnog organa ili drugi dokument kojim se dokazuje da tražilac besplatne pravne pomoći ispunjava uslove za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć.

Zahtev se podnosi na obrascu čiji izgled i bližu sadržinu propisuje ministar.

Dozvola za odlučivanje o zahtevima

Član 29.

O zahtevu za odobravanje besplatne pravne pomoći može da odlučuje samo lice u organu uprave koje ima dozvolu za to, i čiji rad nadzire ministarstvo.

Dozvola se izdaje diplomiranom pravniku koji ima preko tri godine radnog iskustva na poslovima pravne struke i potvrdu o uspešno završenoj obuci za primenu ovog zakona.

Dozvolu izdaje ministar, na tri godine.

Organizaciju i način sprovođenja obuke za primenu ovog zakona propisuje ministar.

Oduzimanje dozvole

Član 30.

Ministar oduzima dozvolu, ako lice u organu uprave:

- 1) ne rešava o zahtevu za odobravanje besplatne pravne pomoći u roku određenom ovim zakonom;
- 2) neopravdano uskraćuje tražiocima pravo na besplatnu pravnu pomoć;
- 3) odobrava besplatnu pravnu pomoć uprkos tome što tražilac zloupotrebljava pravo na besplatnu pravnu pomoć ili neko drugo pravo.

Rešenje o oduzimanju dozvole je konačno u upravnom postupku.

Utvrđivanje činjenica

Član 31.

Organ uprave utvrđuje da li podnosilac zahteva ispunjava uslove za pružanje

besplatne pravne pomoći (član 4), uvidom u evidencije kojima sam raspolaže ili u dokumentaciju koja je podneta uz zahtev ili naknadno dostavljena.

Organ uprave je dužan da po službenoj dužnosti, u skladu sa zakonom, načini uvid u podatke o činjenicama neophodnim za odlučivanje o kojima se vodi službena evidencija, da ih pribavlja i obrađuje.

Postupanje organa uprave

Član 32.

Postupak o zahtevu za odobravanje besplatne pravne pomoći je hitan.

Organ uprave donosi rešenje o zahtevu u roku od osam dana od dana prijema zahteva, a ako je zatražio dopunsku dokumentaciju od podnosioca zahteva, u roku od osam dana od dana kada mu je ona dostavljena.

Ako postoji opasnost od nastanka nenadoknadive štete po podnosica zahteva ili ako bi istekao rok u kome on ima pravo na preduzimanje radnje u postupku, organ uprave je dužan da donese rešenje o zahtevu u roku od tri dana nakon njegovog prijema.

Ako organ uprave ne donese rešenje u roku od osam odnosno tri dana od dana prijema zahteva, odnosno dostavljanja dopunske dokumentacije, smatra se da je zahtev odbijen.

Organ uprave koji traži od podnosioca zahteva dopunsku dokumentaciju dužan je da odredi rok za njeno dostavljanje koji ne može biti kraći od osam dana, čijim istekom se smatra da je podnosilac odustao od zahteva, ako nije dostavio traženu dokumentaciju.

Odobrovanje besplatne pravne pomoći

Član 33.

Ako je zahtev osnovan (čl. 4. i 7), organ uprave rešenjem odobrava besplatnu pravnu pomoć.

Organ uprave u izreci rešenja upućuje podnosioca zahteva na pružaoca koji je prema ovom zakonu upisan u registar (član 16. st. 1. i 3), a prema pravilima koja propisuje ministar pošto prethodno pribavi mišljenje pružalaca.

Izreka rešenja sadrži i opis problema zbog koga je odobrena besplatna pravna pomoć.

Protiv rešenja o odobravanju besplatne pravne pomoći žalba nije dozvoljena.

Odbijanje zahteva i žalba ministarstvu

Član 34.

Organ uprave odbija zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći ako nisu ispunjeni ovim zakonom određeni uslovi za pružanje besplatne pravne pomoći (član 4), ako u konkretnoj pravnoj stvari besplatna pravna pomoć nije dozvoljena (član 7) ili ako podnosilac zahteva uslovljava pružanje besplatne pravne pomoći krajnjim ishodom ili uspehom u postupku.

Rešenje o odbijanju zahteva mora da bude obrazloženo.

Protiv rešenja o odbijanju zahteva može se podneti žalba ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rešenja, odnosno u roku od osam odnosno tri dana od isteka roka posle koga se smatra da je zahtev odbijen (član 32. stav 4).

Ministarstvo je dužno da o žalbi odluči u roku od 15 dana od prijema žalbe.

Rešenje o žalbi je konačno u upravnom postupku.

Obaveza prijavljivanja promene stanja

Član 35.

Korisnik je dužan da, počev od podnošenja zahteva za odobravanje besplatne pravne pomoći do izrade konačnog obračuna naknade za besplatnu pravnu pomoć, prijavi organu uprave promene koje bi mogle uticati na ukidanje rešenja o odobravanju besplatne pravne pomoći, u roku od 15 dana od nastanka promene.

Organ uprave po službenoj dužnosti ukida rešenje o odobravanju besplatne pravne pomoći, ako se posle njegovog donošenja sazna za činjenice koje ukazuju na to da korišćenje besplatne pravne pomoći nije opravdano.

Protiv rešenja o ukidanju rešenja o odobravanju besplatne pravne pomoći korisnik može da podnese žalbu ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Rešenje o žalbi je konačno u upravnom postupku.

Pravo korisnika na pritužbu

Član 36.

Korisnik ima pravo na pritužbu ministarstvu, preko organa uprave, ako smatra da je pružalac neopravdano odbio pružanje odobrene besplatne pravne pomoći, da ne pruža besplatnu pravnu pomoć savesno ili profesionalno, da ne poštuje njegovo dostojanstvo ili ako tvrdi da pružalac traži naknadu za pružanje besplatne pravne pomoći.

Iz istih razloga može da se podnese pritužba protiv pružaoca besplatne pravne podrške.

Pritužba se podnosi pismeno ili usmeno na zapisnik ili elektronskim putem u skladu sa zakonom, u roku od 30 dana od dana saznanja za razlog za pritužbu.

Pritužba se može podneti i preko zakonskog zastupnika ili punomoćnika ili lica koje podnosilac pritužbe odredi, s tim što se uz pritužbu prilaže i dokaz o vršenju prava zakonskog zastupanja, odnosno punomoćje.

Na pritužbu se ne plaća taksa.

Sadržina pritužbe

Član 37.

Pritužba sadrži:

- 1) lično ime i prebivalište ili boravište korisnika;
- 2) označenje pružaoca;
- 3) kopiju rešenja o odobravanju besplatne pravne pomoći;
- 4) opis problema koji je nastao za vreme pružanja besplatne pravne pomoći.

Pritužba može da sadrži i dokaze kojima se potkrepljuju tvrdnje korisnika.

Evidencija i prikupljanje podataka o primeni ovog zakona

Član 38.

Organ uprave vodi evidenciju koja sadrži zahteve za odobravanje besplatne pravne pomoći, rešenja koja su doneta o zahtevima i rešenja o ukidanju rešenja o odobravanju besplatne pravne pomoći.

Način vođenja evidencije propisuje ministar.

Kopija evidencije organa uprave, kao i kopija evidencije koju vodi pružalac (član 22), dostavlja se ministarstvu, prema propisu koji donosi ministar.

Kopije evidencija dostavljaju se ministarstvu radi statističke obrade podataka iz evidencija i delotvornijeg nadzora nad sprovođenjem ovog zakona i nad kvalitetom pružanja besplatne pravne pomoći.

V. FINANSIRANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI I BESPLATNE PRAVNE PODRŠKE

Naknada za pružanje besplatne pravne pomoći

Član 39.

Besplatna pravna pomoć koju pruža služba pravne pomoći u jedinici lokalne samouprave finansira se iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

Kad besplatnu pravnu pomoć pružaju advokati ili kad se sastavlja javnobeležnička isprava ili posreduje u rešavanju spora, jedinica lokalne samouprave snosi 50% naknade za pružanje besplatne pravne pomoći ili sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju spora, dok 50% naknade snosi Republika Srbija, preko ministarstva.

Zastupanje u prvostepenom upravnom postupku ne finansira se iz budžeta Republike Srbije, niti budžeta jedinice lokalne samouprave.

Besplatna pravna pomoć i besplatna pravna podrška mogu da se finansiraju iz donacija i projektnog finansiranja.

Tarifa

Član 40.

Vlada, na predlog ministra, donosi propis kojim određuje tarifu po kojoj advokati pružaju besplatnu pravnu pomoć, i po kojoj se sastavljaju javnobeležničke isprave i posreduje u rešavanju sporova.

Naknada po tarifi

Član 41.

Kada se okonča besplatna pravna pomoć koju pružaju advokati, sastavi javnobeležnička isprava ili okonča posredovanje u rešavanju spora, pružalac podnosi organu uprave na overu: zahtev za plaćanje naknade za pruženu besplatnu pravnu pomoć, sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju spora, dokaze o pruženoj besplatnoj pravnoj pomoći, sastavljenoj javnobeležničkoj ispravi ili posredovanju u rešavanju spora u konkretnoj pravnoj stvari, kao i konačni obračun naknade.

Kada Republika Srbija i jedinica lokalne samouprave zajednički snose naknadu za besplatnu pravnu pomoć koju pružaju advokati, za sastavljanje javnobeležničke isprave i posredovanje u rešavanju spora (član 39. stav 2), jedinica lokalne samouprave isplaćuje pružaocu celokupnu naknadu i dostavlja ministarstvu zahtev za isplatu 50% isplaćene naknade, kao i overeni konačni obračun naknade za

pruženu besplatnu pravnu pomoć, sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju spora.

Postupak plaćanja naknade za besplatnu pravnu pomoć koju pružaju advokati i za sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju spora propisuje ministar, pošto prethodno pribavi mišljenje pružalaca.

Projektno finansiranje iz javnih prihoda

Član 42.

Sredstva koja su namenjena projektnom finansiranju besplatne pravne pomoći ili besplatne pravne podrške, koja se obezbeđuju iz javnih prihoda, mogu se preneti samo pružaocu koji je prema ovom zakonu upisan u registar (član 16. st. 1. i 3.), i advokatskim komorama.

Radi projektnog finansiranja raspisuje se javni poziv, odnosno javni konkurs.

Vraćanje primljenih sredstava

Član 43.

Republika Srbija ima pravo da od korisnika zahteva vraćanje sredstava koja su isplaćena za pravnu pomoć koju su pružili advokati, za sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju spora:

1) ako je korišćenje besplatne pravne pomoći koju su pružili advokati, sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju spora ostvareno na osnovu netačnih ili neistinitih podataka;

2) ako korisnik nije prijavio promenu stanja, a ona je mogla da izazove ukidanje rešenja o besplatnoj pravnoj pomoći, odnosno o sastavljanju javnobeležničke isprave ili posredovanju u rešavanju sporova (član 35. stav 1);

3) ako je u nadzoru nad sprovođenjem ovog zakona (član 53) utvrđena zloupotreba prava korisnika na besplatnu pravnu pomoć koju pružaju advokati, na sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju sporova;

4) ako je pravo na novčanu socijalnu pomoć ili dečiji dodatak prestalo zbog ishoda postupka u kome su advokati pružili besplatnu pravnu pomoć.

Ako je u postupku odlučeno u korist korisnika i organ koji je vodio postupak je odlučio da troškove postupka naknadi suprotna stranka, advokat i posrednik su, pošto naplate troškove postupka, dužni da vrate novčana sredstva koja su im isplaćena za pruženu besplatnu pravnu pomoć ili posredovanje u rešavanju spora, izuzev ako naplata troškova nije moguća.

Pružaoци su dužni da se brinu o naknadi i naplati troškova postupka prema pravilima struke i s pažnjom dobrog stručnjaka.

Na sredstvima koja su korisnik i pružalac dužni da vrate (st. 1. i 2. ovog člana), ustanovljava se založno pravo Republike Srbije, prema pravilima o zalozi na potraživanjima, u visini naknade isplaćene za besplatnu pravnu pomoć koju je pružio advokat, za sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju spora.

Republika Srbija je dužna da 50% od sredstava koja su vraćena za besplatnu pravnu pomoć koju su pružili advokati, za sastavljanje javnobeležničke isprave ili posredovanje u rešavanju spora odmah uplati jedinici lokalne samouprave, iz budžetskog razdela ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Način na koji se vraćaju primljena novčana sredstva i postupak njihovog vraćanja bliže propisuje ministar, pošto prethodno pribavi mišljenje pružalaca.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na besplatnu pravnu pomoć koju

je pružila služba pravne pomoći u jedinici lokalne samouprave i koja je, shodno tome, finansirana iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

VI. BESPLATNA PRAVNA POMOĆ U PREKOGRANIČNOM SPORU

Opšta odredba

Član 44.

Besplatna pravna pomoć u prekograničnim sporovima pruža se saglasno odredbama ove glave zakona i Direktivi 2003/8/EU o poboljšanju pristupa pravdi u prekograničnim sporovima kroz utvrđivanje minimalnih zajedničkih pravila, u vezi sa pravnom pomoći u takvim sporovima (SL L 225, 31.8.2005).

Prekogranični spor

Član 45.

Prekogranični spor, u smislu ovog zakona, jeste spor u kome podnosilac zahteva za odobravanje besplatne pravne pomoći ima prebivalište ili boravište u državi članici Evropske unije koja istovremeno nije ona država članica Evropske unije u kojoj postupa sud ili u kojoj se zahteva izvršenje sudske odluke.

Besplatna pravna pomoć u prekograničnom sporu odobrava se u građanskim i privrednim stvarima, za savetovanje pre početka postupka s ciljem postizanja vansudskog poravnjanja, za pokretanje postupka pred sudom, za zastupanje pred sudom, za posredovanje u rešavanju sporova i izvršenje javnih isprava.

Odredbe o pravnoj pomoći u prekograničnom sporu ne primenjuju se u poreskim, carinskim i drugim upravnim postupcima.

Postojanje prekograničnog spora utvrđuje se prema vremenu kada je podnet zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći u prekograničnom sporu.

Odredbe o prekograničnom sporu ne primenjuju se na Kraljevinu Dansku.

Odobravanje besplatne pravne pomoći

Član 46.

Besplatna pravna pomoć u prekograničnom sporu odobrava se ako podnosilac zahteva ispuni uslove koji su određeni ovim zakonom (član 4).

Izuzetno, besplatna pravna pomoć može se odobriti i podnosiocu zahteva koji ne ispunjava uslove koji su određeni ovim zakonom (član 4), ako dokaže da nije u mogućnosti da plati troškove postupka zbog razlike u troškovima života između države članice Evropske unije u kojoj ima prebivalište ili boravište i troškova života u Republici Srbiji.

U postupku koji nastane po zahtevu za odobravanje besplatne pravne pomoći u prekograničnom sporu ne plaća se taksa.

Podnošenje zahteva za odobravanje besplatne pravne pomoći u prekograničnim sporovima u Republici Srbiji

Član 47.

Lice koje ima prebivalište ili boravište u drugoj državi članici Evropske unije, a potrebna mu je besplatna pravna pomoć u prekograničnom sporu pred sudom u Republici Srbiji, podnosi zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći u prekograničnom sporu ministarstvu (organ prijema).

Zahtev podnosi tražilac ili nadležni organ države članice Evropske unije u kojoj on ima prebivalište ili boravište (organ otpreme).

Za određivanje prebivališta ili boravišta tražioca merodavno je pravo države u kojoj tražilac ima prebivalište ili boravište.

Odlučivanje o zahtevu

Član 48.

Obrasci i isprave prilažu se ministarstvu prevedeni na srpski jezik, a ako nisu prevedeni, ministarstvo odbija zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći u prekograničnim sporovima.

Ministarstvo odbija zahtev i ako se besplatna pravna pomoć zahteva u sporu koji nije prekogranični spor ili ako tražilac nema pravo na besplatnu pravnu pomoć u prekograničnom sporu.

U izreci rešenja o odobravanju besplatne pravne pomoći u prekograničnim sporovima ministarstvo upućuje podnosioca zahteva na pružaoca koji je prema ovom zakonu upisan u registar (član 16. st. 1. i 3).

Rešenje ministarstva je konačno u upravnom postupku.

Vrste troškova koje obuhvata besplatna pravna pomoć u prekograničnim sporovima

Član 49.

Besplatna pravna pomoć u prekograničnim sporovima koja je odobrena u Republici Srbiji obuhvata sledeće troškove, direktno povezane sa prekograničnim sporovima:

- 1) prevođenje;
- 2) prevođenje isprava koje zahteva sud ili nadležni organ, a koje korisnik podnosi radi rešavanja konkretnog predmeta;
- 3) putne troškove koje snosi korisnik ako sud ili zakon Republike Srbije zahteva da lica koja su zadužena za predstavljanje njegovog slučaja budu prisutna pred sudom, a sud odluči da se ona ne mogu saslušati na drugi sudu prihvatljiv način.

Podnošenje zahteva za besplatnu pravnu pomoć u prekograničnim sporovima u drugoj državi članici Evropske unije

Član 50.

Lice koje ima prebivalište ili boravište u Republici Srbiji, a potrebna mu je besplatna pravna pomoć u prekograničnom sporu pred sudom druge države članice Evropske unije, podnosi ministarstvu zahtev za odobravanje besplatne pravne pomoći u prekograničnom sporu.

Ako se besplatna pravna pomoć zahteva u sporu koji nije prekogranični ili ako podnosilac zahteva nema pravo na besplatnu pravnu pomoć u prekograničnom sporu, ministarstvo rešenjem odbija zahtev.

Rešenje ministarstva je konačno u upravnom postupku.

Ako ministarstvo ne odbije zahtev, prevodi zahtev i isprave koje je tražilac priložio na službeni jezik ili jedan od službenih jezika druge države članice Evropske unije i nadležnog organa prijema i prosleđuje ih nadležnom organu druge države članice Evropske unije u kojoj postupa sud ili u kojoj se zahteva izvršenje sudske odluke (organ prijema), u roku od 15 dana od prijema zahteva.

Ako druga država članica Evropske unije ne odobri besplatnu pravnu pomoć u prekograničnom sporu, podnosilac zahteva dužan je da ministarstvu naknadi troškove prevođenja.

Izuzetno, podnosilac zahteva može zahtev da neposredno podnese organu koji je nadležan za primanje zahteva u državi članici Evropske unije u kojoj postupa sud ili u kojoj treba izvršiti sudsku odluku (organ prijema).

Vrste troškova koje podmiruje Republika Srbija

Član 51.

Ako podnosilac zahteva ima prebivalište ili boravište u Republici Srbiji, besplatna pravna pomoć njemu se pruža u Republici Srbiji za naknadu:

1) troškova vezanih za pomoć advokata ili drugog lica koje je zakonom ovlašćeno za pravno savetovanje, a koji su nastali u državi članici Evropske unije u kojoj postupa sud, do prijema zahteva za odobravanje besplatne pravne pomoći u prekograničnom sporu u drugoj državi članici Evropske unije, u skladu sa odredbama Direktive iz člana 44. ovog zakona;

2) troškova prevođenja zahteva za odobravanje besplatne pravne pomoći u prekograničnim sporovima i isprava koje se dostavljaju organima druge države članice Evropske unije.

Obrasci zahteva

Član 52.

Zahtevi iz čl. 47. i 50. ovog zakona podnose se na obrascima propisanim Odlukom Komisije 2004/844/EK od 9. novembra 2004. godine o uvođenju obrasca zahteva za pravnu pomoć u okviru Direktive 2003/8/EU o poboljšanju pristupa pravdi u prekograničnim sporovima kroz utvrđivanje minimalnih zajedničkih pravila u vezi sa pravnom pomoći u takvim sporovima (SL L 365, 10.12.2004.) i Odlukom Komisije 2005/630/EK od 26. avgusta 2005. godine o uvođenju obrasca za otpremanje zahteva za pravnu pomoć prema Direktivi 2003/8/EU o poboljšanju pristupa pravdi u prekograničnim sporovima kroz utvrđivanje minimalnih zajedničkih pravila u vezi sa pravnom pomoći u takvim sporovima (SL L 225, 31.8.2005).

VII. NADZOR I KONTROLA KVALITETA

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona

Član 53.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo po službenoj dužnosti ili po pritužbi korisnika.

Pri vršenju nadzora, ministarstvo može od pružaoca zahtevati vanredne izveštaje o njegovom radu za period u kome je pružalac dužan da čuva podatke saglasno zakonu i podatke o radu pružaoca, upozoriti pružaoca na uočene nepravilnosti i odrediti mu mere i rok za otklanjanje nepravilnosti.

Pružalac može da se u roku od osam dana od dana prijema upozorenja izjasni na upozorenje ministarstva. Ako ministarstvo smatra da izjašnjenje nije osnovano, određuje pružaocu novi rok za otklanjanje nepravilnosti.

Ako nepravilnosti ne budu otklonjene u roku koji je odredilo ministarstvo, ministarstvo donosi rešenje o brisanju pružaoca iz Registra.

Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje redovan godišnji izveštaj o nadzoru nad sprovođenjem ovog zakona do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Kontrola kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći

Član 54.

Kontrola kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći je kontrola u kojoj se

ispituje da li pružalac savesno i profesionalno pruža besplatnu pravnu pomoć.

Postupak kontrole kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći pokreće se predlogom ministarstva:

- 1) kad u nadzoru nad sprovođenjem ovog zakona uoči da postoji sumnja o tome da li pružalac savesno i profesionalno pruža besplatnu pravnu pomoć;
- 2) povodom pritužbe korisnika ili organa pred kojim se vodi postupak.

Nadležnost za sprovođenje postupka kontrole kvaliteta

Član 55.

Ministarstvo dostavlja predlog za pokretanje postupka kontrole kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći organima koji su nadležni za vođenje tog postupka.

Ako je pružalac advokat odnosno javni beležnik, za vođenje postupka kontrole kvaliteta i utvrđivanje odgovornosti nadležni su Advokatska komora Srbije odnosno Javnobeležnička komora, ako je pružalac služba pravne pomoći u jedinici lokalne samouprave – organ koji se određuje prema zakonu kojim se uređuje lokalna samouprava, a ako je pružalac posrednik – nadležno je ministarstvo.

Ako je pružalac udruženje ili pravni fakultet, za vođenje postupka kontrole kvaliteta i utvrđivanje njihove odgovornosti nadležna je zajednička komisija za kontrolu kvaliteta, koju sporazumno biraju Advokatska komora Srbije, predstavnici udruženja, odnosno pravnih fakulteta, i koja ima pet članova: dva iz reda advokata, jedan predstavnik udruženja, jedan predstavnik pravnih fakulteta i jedan predstavnik ministarstva.

Postupak kontrole kvaliteta

Član 56.

Ako je predlog ministarstva podnet na osnovu pritužbe korisnika ili organa pred kojim se vodi postupak, nadležnom organu se uz predlog dostavlja i pritužba.

Organ koji je nadležan za vođenje postupka kontrole kvaliteta vodi postupak saglasno zakonu i drugim aktima i dostavlja odluku ministarstvu.

Ako nadležni organ u postupku kontrole kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći utvrdi da postoji nesavesno ili neprofesionalno pružanje besplatne pravne pomoći ili besplatne pravne podrške, o tome donosi rešenje koje dostavlja ministarstvu.

Na osnovu rešenja iz stava 3. ovog člana, ministarstvo donosi rešenje o brisanju iz Registra.

Savet za praćenje sistema besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške

Član 57.

Radi praćenja i poboljšanja pružanja besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške u Republici Srbiji, Vlada, odlukom, osniva Savet za praćenje sistema besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške kao radno telo Vlade, saglasno zakonu kojim se uređuje organizacija i način rada Vlade.

Odlukom Vlade uređuje se zadatak i sastav Saveta za praćenje sistema besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške, kao i druga pitanja značajna za njegov rad.

U sastavu saveta zastupljeni su i predstavnici pružalaca.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 58.

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se pravno lice – pružalac ako:

1) pruža besplatnu pravnu pomoć ili besplatnu pravnu podršku suprotno članu 7, u slučajevima kada se besplatna pravna pomoć finansira iz budžeta Republike Srbije ili jedinice lokalne samouprave;

2) pruža besplatnu pravnu pomoć ili besplatnu pravnu podršku bez upisa u Registar (član 16. stav 1);

3) ne prijavi promenu podataka upisanih u Registar (član 18);

4) traži ili prima naknadu za pružanje besplatne pravne pomoći ili besplatne pravne podrške od korisnika (član 20. stav 3);

5) ne vodi evidenciju o pruženoj besplatnoj pravnoj pomoći ili besplatnoj pravnoj podršci (član 22. stav 1);

6) ne čuva poverljivost podataka do kojih je došao u toku pružanja besplatne pravne pomoći ili besplatne pravne podrške (član 23. stav 1);

7) ne vrati primljena sredstva (član 43).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, odnosno jedinici lokalne samouprave novčanom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice – pružalac, novčanom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara.

Novčanom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj rukovodilac državnog organa ili organa javne vlasti koji ne organizuje službu besplatne pravne podrške, odnosno rukovodilac jedinice lokalne samouprave koji ne obrazuje službu pravne pomoći (član 26. st. 1. i 3).

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 59.

Propisi određeni ovim zakonom doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za organizovanje i obrazovanje službe besplatne pravne podrške i službe pravne pomoći

Član 60.

Državni organi, organi javne vlasti i jedinice lokalne samouprave iz člana 26. st. 1. i 3. ovog zakona organizovaće pružanje besplatne pravne podrške, odnosno obrazovaće službu pravne pomoći u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje zakona na snagu i početak primene**Član 61.**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od 1. oktobra 2019. godine, izuzev odredaba čl. 44. do 52. koje počinju da se primenjuju od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.